

Post-trade made easy

Valtiovarainministeriö

Lausunto - HE 305/2018 Hallituksen Esitys eduskunnalle laeiksi arvopaperimarkkinalain ja osakeyhtiölain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Helsinki 10.1.2019

Suomen Arvopaperikeskuksen (Euroclear Finland Oy) lausunto Hallituksen Esitykseen, jolla toimeenpannaan Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivi (EU) 2017/828. (Ns. Osakkeenomistajien oikeudet – direktiivi)

Euroclear Finland Oy (jäljempänä "Euroclear Finland") kiittää mahdollisuudesta lausua ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

1. Yleistä

Valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosasto julkaisi 16.4.2018 ministeriön verkkosivuilla Osakkeenomistajien oikeudet -työryhmämuistion, jonka lisäksi lausuntopyyntö lähetettiin lausuntopyynnössä tarkemmin yksilöidyille vastaanottajille. Euroclear Finland sai tässä yhteydessä Valtiovarainministeriöltä lausuntopyynnön työryhmän laatimasta työryhmämuistiosta, jonka perusteella Euroclear Finland toimitti lausuntonsa Valtiovarainministeriölle.

Euroclear Finland vastaanotti 17.12.2018 päivitetyn lausuntopyynnön Hallituksen Esityksestä 305/2018 (jäljempänä "Hallituksen Esitys"). Tässä lausunnossa kiinnitetään huomiota osittain samoihin seikkoihin kuin jo aiemmin ensimmäisellä lausuntokierroksella toimitettuun lausuntoon.

Euroclear Finland kannattaa Hallituksen Esityksen tavoitteita. Kannatamme erityisesti ehdotuksen lähtökohtaa, jonka mukaan pörssiyhtiön mahdollisuuksia tunnistaa myös muut kuin kotimaiset osakkeenomistajansa parannetaan. Euroclear Finland on kuitenkin havainnut, että Hallituksen Esityksessä ehdotettuja säännöksiä on jokseenkin tarpeen vielä tarkentaa. Epäselvyyksien välttämiseksi Hallituksen Esitykseen olisi tarpeen täydentää ja selventää alla olevia asiakokonaisuuksia.

2. Omistajatietojen kerääminen säilytysketjussa ja toimittaminen yhtiölle

Hallituksen Esityksessä (sivuilla 91-93) on kuvattu tietojen kysyminen ketjusta. Kuvauksesta voi lukijalle jäädä epäselväksi miltä osin puhutaan nykytilasta ja mikä on ehdotettua käytäntöä tulevaisuudessa. Kuvaus ei täysin vastaa nykytilaa ja sitä tulisi siten täsmentää tältä osin. Esityksessä on sanottu, että suomalaisen pörssiyhtiön halutessa selvittää hallintarekisteröinnin hoitajan takana olevia ulkomaalaisomistajiaan lähettää pörssiyhtiö kyselyn arvopaperikeskukselle, joka välittää pyynnön hallintarekisteröinnin hoitajille. Hallintarekisteröinnin hoitajat välittävät tietopyynnön osakkeen omistajista seuraavalle säilyttäjälle, jotka tarvittaessa välittävät tietopyynnön seuraavalle säilyttäjälle. Säilyttäjän on myös toimitettava tiedot tiedossaan olevasta säilyttäjistä yhtiölle. Huomioitavaa on, että nykytilanteessa Euroclear Finland ei nykyään arvopaperikeskuksena ota vastaan tietopyyntöjä liikkeeseenlaskijoilta vaan tavanomaisesti liikkeeseenlaskijat ovat kysyneet tietoja suoraan tilinhoitajilta tai käyttäneet ulkoisia palveluntarjoajia tähän tarkoitukseen. Euroclear Finland kuitenkin tarjoaa laajasti osakasluetteloihin ja yhtiökokouksiin liittyviä palveluita ja pidämme kannatettavana että tämä mahdollisuus jatkuu ja nykyisiä palveluita kehitetään.

Euroclear Finland pyytää huomioimaan Hallituksen Esityksessä todetun mahdollisuuden sille, että säilyttäjien ketju voi olla hyvinkin pitkä sekä sen ettei pörssiyhtiö voi tehdessään tiedustelua tietää kuinka pitkiksi säilyttäjien ketjut voivat muodostua. Osasta osakkeenomistajista voi löytyä tarvittavat tiedot jo säilyttäjäketjun alkupäässä, kun taas joidenkin kohdalla tietopyyntöä täytyy välittää monta kertaa eteenpäin säilyttäjäketjussa. Koska pörssiyhtiö ei voi tietää säilytysketjun pituutta, se ei voi myöskään tietää tiedustelun lopullista hintaa, mikä tulee muodostamaan kustannusriskin liikkeeseenlaskijoille ja joka voi vähentää halukkuutta osakkeenomistajatietojen selvittämiseksi.

Hallituksen Esityksestä ei täysin tule selväksi miten tiedot on tarkoitettu toimitettavaksi kyselyn lähettäneelle. Osittain monitulkintaiseksi jää se onko tarkoituksena tunnistetietojen toimittaminen säilytysketjua pitkin takaisin kyselyn lähettäneelle vai onko tarkoituksena, että jokainen säilyttäjä raportoi erikseen tiedot pörssiyhtiölle.

Tietojen kokoamisen suhteen on mahdollista, että tiedot olisivat yhtiöön nähden kolmannen tahon käytössä, jolloin salassapitokäytännöt jäävät Hallituksen Esityksessä auki. Euroclear Finlandia sitoo arvopaperikeskuksena mm. lain arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta (2017/348) 8 luvussa määritelty salassapitovelvollisuus. Myös muilla ketjun toimijoilla on oletettavasti vastaavia salassapitovelvotteita. Pitäisimme toivottavana, että Hallituksen Esityksessä kuvattaisiin tarkemmin tietojen toimittaminen käytännössä ja sitä miten salassapitovelvotteiden on ajateltu tällöin toteutuvan.

Lisäksi, liikkeeseenlaskijalla ei todennäköisesti ole käytössä sellaisia teknisiä yhteyksiä ja valmiuksia tietopyynnön välittämiseen, joita tietojen toimittamisessa edellytetään. Liikkeeseenlaskijalla ei ole välttämättä myöskään valmiuksia käsitellä ja koota tehokkaasti eri lähteistä tulevaa tietoa varsinkaan, jos sitä toimitetaan eri tavoilla. Tietojentoimittamisen mahdollistamiseksi olisi varmistuttava, että kaikilla on todelliset valmiudet tietojen toimittamiseen ja pyrittävä kansainvälisten standardien käyttöön tietoja kysyttäessä ja toimitettaessa.

3. Sähköisen äänestyksen toteuttaminen

Hallituksen Esityksessä esitetään uusia velvollisuuksia yhtiölle liittyen sähköiseen äänestämiseen. Hallituksen Esityksessä ei kuitenkaan ole tarkemmin määritelty, mitä sähköisellä äänestämällä tai äänestyksen toimittamisella sähköisesti tarkoitetaan, eikä sitä missä sähköinen äänestys on tarkemmin määritelty. Sähköistä äänestämistä koskevia vaatimuksia on osittain avattu Komission Täytäntöönpanoasetuksessa (2018/1212)ⁱ, muttei mielestämme riittävältä osin kansallisessa sääntelyssä.

Tältä osin pitäisimme toivottavana, että Hallituksen Esityksessä otettaisiin tarkemmin kantaa siihen, mitä sähköisellä äänestämällä tai äänestyksen toimittamisella sähköisesti käytännössä tarkoitetaan. Sähköisen äänestämisen arviointia helpottaisi, jos Hallituksen Esityksessä kuvattaisiin tarkemmin, koskevatko velvollisuudet vain tilanteita, jossa osakkeenomistajat voivat antaa sähköisesti äänensä ennen yhtiökokousta muualla kuin yhtiökokouspaikalla, vai myös tilanteita, joissa osakkeenomistajat ovat läsnä yhtiökokouksessa ja äänestämisen tukena käytetään sähköisiä apuvälineitä äänten antamiseen ja laskemiseen.

4. Kustannusten allokointi

Hallituksen Esityksessä on mainittu aiheellisesti, että tietojen keräämisestä aiheutuvien kustannusten kattamisesta on tarkoituksenmukaista sopia selkeällä tavalla. Hallituksen Esityksessä ei kuitenkaan ole tarkemmin selostettu sitä, miten kustannukset olisi tarkoitus veloittaa yhtiöltä tai millä keinoja yhtiöllä on käytössään kustannusten ennakoimiseksi.

Yhtiön näkökulmasta yhtiöllä ei välttämättä ole sopimussuhdetta säilyttäjään, joka ilmoittaa yhtiölle tiedon tällä olevista yhtiön osakkeenomistajista. Yhtiö ei voi myöskään ennakoida ilmoituksen yhteydessä toimitetun veloituksen

aiheellisuudesta, mitä voidaan pitää yhtiön näkökulmasta epätoivottavana tilanteena.

Mikäli kustannukset on tarkoitus kanavoida säilytysketjun välityksellä liikkeeseenlaskijalle, olisi tästä hyvä mainita Hallituksen Esityksessä.

5. Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa Annika Kärki
(annika.karki@euroclear.eu)

Kunnioittavasti,

Kati Honkajuuri-Kokkonen
Lakiasiaintohtaja
Euroclear Finland Oy

ⁱ Komission Täytäntöönpanoasetus, annettu 3 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivissä 2007/36/EY annettujen osakkeenomistajien tunnistamista, tietojen toimittamista ja osakkeenomistajien oikeuksien käytön helpottamista koskevien säännösten täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisvaatimuksista